

INTERAKTIV MASHG'ULOT · 80 DAQIQA

21-asr ko'nikmalarini rivojlantirish

Tanqidiy fikrlash, kreativlik, kommunikatsiya, hamkorlik va raqamli savodxonlik — o'yinlar va savol-javoblar orqali

MA'RUZACHI

[Ism Familiya]

[Ilmiy daraja, lavozim, kafedra]

Tanqidiy fikrlash

Kreativlik

Kommunikatsiya

Hamkorlik

REJA

Bugun to'rt savolga javob topamiz

1 Nega 21-asr ko'nikmalari bugun har qachongidan muhim?

2 «4K»: tanqidiy fikrlash, kreativlik, kommunikatsiya, hamkorlik

3 Raqamli savodxonlik va hayotiy ko'nikmalar

4 O'z ko'nikmalarimni qanday rivojlantiraman?

8 ta o'yin

3 ta savol-javob

4 jamoa · ballar jadvali

Har bir ko'nikma – bitta o'yin

Bosqich	Vaqt	O'yin yoki metod
Kirish va faollashtirish	0–8 daq	«Turing yoki o'tiring»
Nega kerak? Ko'nikmalar tasnifi	8–15 daq	Savol-javob: «Taxmin qiling»
Tanqidiy fikrlash	15–27 daq	«Fakt yoki fikr?», jumboqlar
Kreativlik	27–39 daq	«Qog'oz qisqich», «30 doira»
Kommunikatsiya	39–49 daq	«Orqama-orqa chizish»
Hamkorlik	49–61 daq	«Qog'oz minora»
Raqamli savodxonlik	61–68 daq	«Feykni top»
Hayotiy ko'nikmalar	68–74 daq	Eyzenxauer matritsasi
Yakun va refleksiya	74–80 daq	Viktorina, «3-2-1»

▷ O'YIN 1 · «TURING YOKI O'TIRING» · 5 DAQIQA

Siz bilan bog'liq bo'lsa – o'rningizdan turing

1 Men kuniga 3 soatdan ko'proq telefonda o'tiraman

Raqamli

2 Internetdagi xabarni tarqatishdan oldin tekshiraman

Tanqidiy

3 Guruhda ishlash menga yakka ishlashdan osonroq

Hamkorlik

4 Ko'pchilik oldida gapirishdan hayajonlanaman

Muloqot

5 Ishni ko'pincha oxirgi kunga qoldiraman

Vaqt

NEGA AYNAN HOZIR?

39%

**ishchilarning asosiy ko'nikmalari
2030-yilgacha o'zgarishi kutilmoqda**

Bilim tez eskiradi — o'rganish, fikrlash va hamkorlik qilish
qobiliyati esa doim kerak bo'ladi.

Ish beruvchilar nimani qadrlaydi?

Eng muhim 5 ta asosiy ko'nikma, 2025

1 Analitik fikrlash

10 ta kompaniyadan 7 tasi uni zarur deb biladi

2 Chidamlilik, moslashuvchanlik va epchillik

3 Yetakchilik va ijtimoiy ta'sir

4 Ijodiy fikrlash

5 Motivatsiya va o'zini anglash

2030-yilgacha eng tez o'sadiganlar

Sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar

Tarmoqlar va kiberxavfsizlik

Texnologik savodxonlik

ASOSIY MODEL

«4K» – to'rtta tayanch ko'nikma

Tanqidiy fikrlash

Ma'lumotni tahlil qilish, baholash, asosli xulosa chiqarish

Kreativlik

Yangi g'oya topish, eski narsaga yangicha qarash

Kommunikatsiya

Fikrni aniq yetkazish va faol tinglash

Hamkorlik

Umumiy maqsad sari jamoada samarali ishlash

4K

TASNIF

21-asr ko'nikmalarining uch guruhi

O'quv va innovatsion ko'nikmalar

«4K»

- Tanqidiy fikrlash
- Kreativlik
- Kommunikatsiya
- Hamkorlik

Axborot, media va texnologiya

Savodxonliklar

- Axborot savodxonligi
- Media savodxonligi
- AKT savodxonligi

Hayotiy va kasbiy ko'nikmalar

Shaxsiy sifatlar

- Moslashuvchanlik
- Tashabbuskorlik
- Ijtimoiy ko'nikmalar
- Mas'uliyat va mahsuldorlik
- Yetakchilik

Ishonishdan oldin tekshirish

Tanqidiy fikrlash — ma'lumotni tahlil qilish, dalillarni baholash va asosli xulosa chiqarish qobiliyati.

▷ O'YIN 2 · «FAKT YOKI FIKR?» · 5 DAQIQA

Buni tekshirsa bo'ladimi?

1. Toshkent — O'zbekiston poytaxti

FAKT · tekshirsa bo'ladi

2. Matematika — eng qiziqarli fan

FIKR · shaxsiy baho

3. Dengiz sathida suv 100 °C da qaynaydi

FAKT · tekshirsa bo'ladi

4. Onlayn ta'lim oflayn ta'limdan yaxshiroq

FIKR · shaxsiy baho

5. Inson miyasi tana vaznining taxminan 2 foizini tashkil etadi

FAKT · tekshirsa bo'ladi

6. Yozgi ta'til qishki ta'tildan maroqliroq

FIKR · shaxsiy baho

Birinchi javobga shoshilmang

1 Oilada 5 opa-singil bor. Har birining bitta akasi bor. Oilada nechta farzand?

6 ta — aka barchasiga bitta

2 Ertalab to'rt oyoqda, tushda ikki oyoqda, kechqurun uch oyoqda yuradi. Bu nima?

Inson: go'dak, yetuk odam, hassali qariya

3 Kitob 10 000 so'm va yana o'z narxining yarmi turadi. Kitob necha so'm?

20 000 so'm (15 000 emas!)

Kreativlikni mashq qilsa bo'ladi

Kreativlik — tug'ma iste'dod emas, balki usullar bilan rivojlanadigan ko'nikma.

Aqliy hujum

Avval miqdor, keyin sifat. G'oyalar tanqid qilinmaydi, eng g'alati fikr ham yoziladi.

SCAMPER

Almashtir · Birlashtir · Moslashtir ·
O'zgartir · Boshqa maqsadda ishlat ·
Olib tashla · Teskari qil

«Agar ... bo'lsa?»

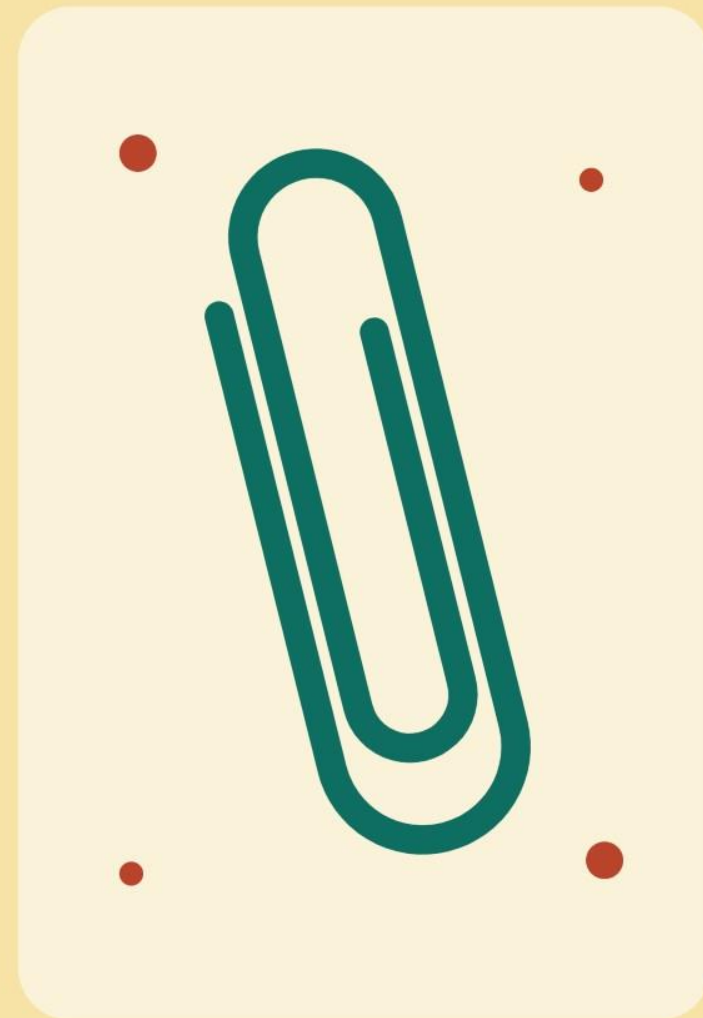
Odatiy shartni o'zgartiring: «Agar darslar faqat ochiq havoda bo'lsa-chi?»

▶ O'YIN 3 · «QOG'OZ QISQICH» · 5 DAQIQA

Qisqichdan yana nima uchun foydalansa bo'ladi?

Jamoangiz bilan 2 daqiqada iloji boricha ko'p g'oya yozing.

Ravonlik	har bir g'oya — 1 ball
Moslashuvchanlik	har bir yangi toifa — +1 ball
Originallik	hech kim yozmagan g'oya — +2 ball

▶ O'YIN 4 · «30 DOIRA» · 5 DAQIQA

Doiralarni narsaga aylantiring

Har kimga 30 ta doira chizilgan varaq. **3 daqiqada** iloji boricha ko'p doirani tanish narsaga aylantiring.

soat

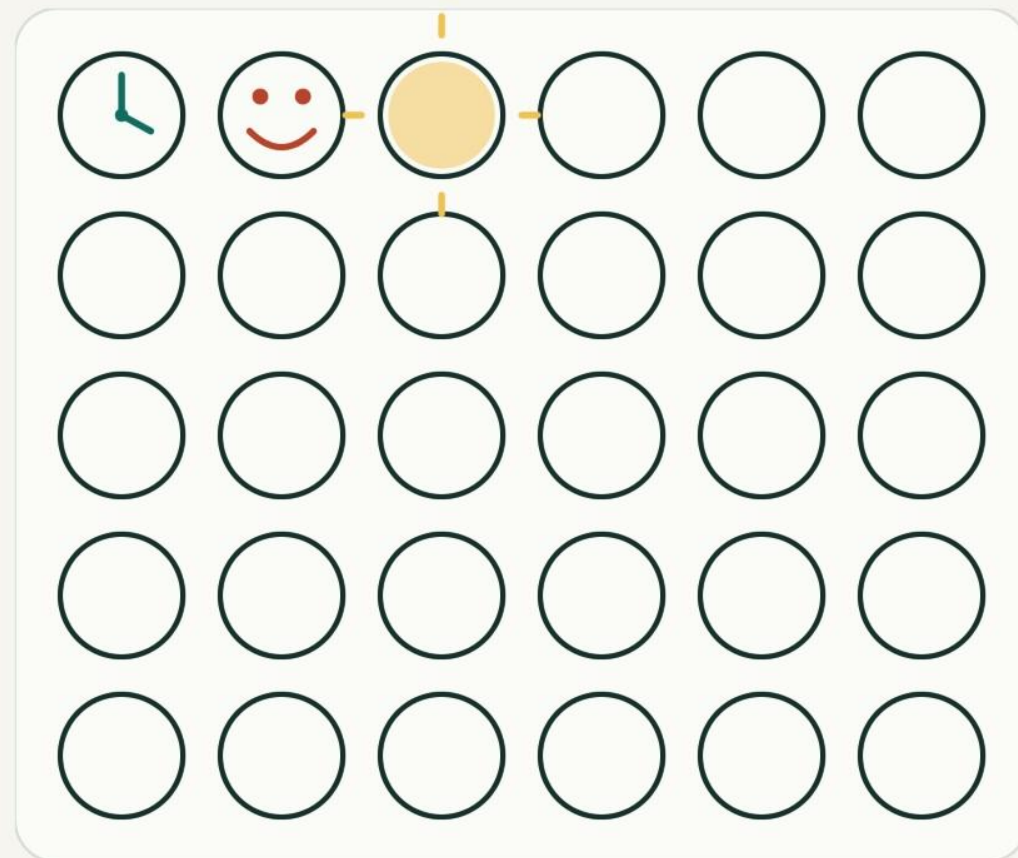
quyosh

koptok

tanga

... yana nima?

Ikki doirani birlashtirsangiz ham bo'ladi — masalan, ko'zoynak yoki velosiped!

Gapirish – yarmi, tinglash – qolgan yarmi

Faol tinglash

Gapni bo'lmaslik, aniqlovchi savol berish, qisqacha qaytarib aytish

Aniq nutq

Asosiy fikr — boshida, misol — o'rtada, xulosa — oxirida

Tana tili

Ko'z bilan aloqa, ochiq holat, ohang va so'z bir-biriga mos

Fikr-mulohaza

Shaxsga emas, harakatga baho berish; aniq va hurmat bilan

«MEN» GAPI

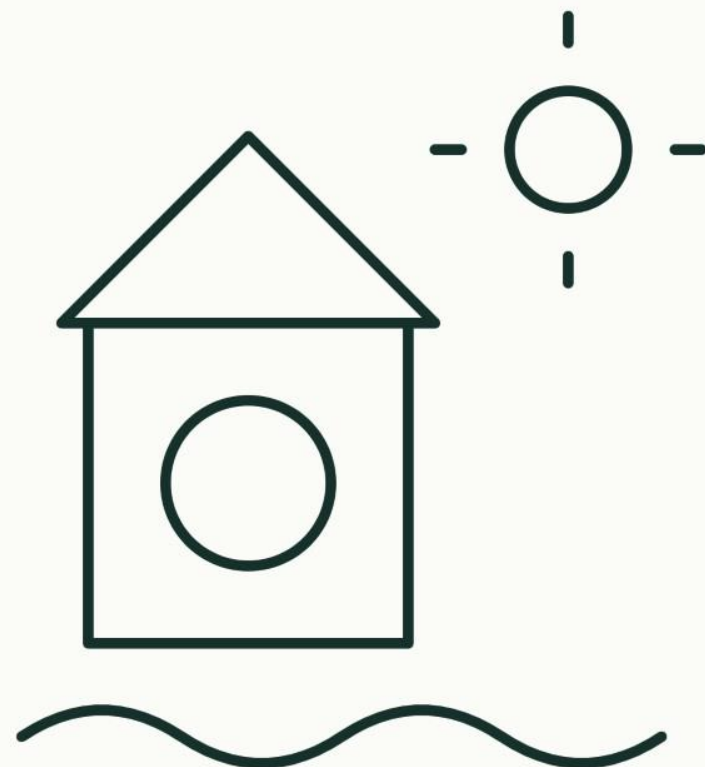
«Sen doim kechikasan!» o'rniga — «Kechikkaningda men xavotirlanaman, oldindan yozib qo'ysang bo'ladimi?»

▷ O'YIN 5 · «ORQAMA-ORQA CHIZISH» · 7 DAQIQA

Faqat so'z bilan tushuntiring

- 1 Juftlik orqama-orqa o'tiradi. **Chizuvchi** ekranga orqasini o'giradi.
- 2 **1-raund, 2 daqiqa:** tushuntiruvchi rasmni ta'riflaydi; chizuvchi savol bera olmaydi.
- 3 **2-raund, 2 daqiqa:** yangi rasm; endi savol berish mumkin.
- 4 Rasmlarni asl nusxa bilan solishtiring. Qaysi raundda yaxshiroq chiqdi?

FAQAT TUSHUNTIRUVCHILAR KO'RADI!

4-KO'NIKMA · HAMKORLIK

Jamoa birdaniga jamoa bo'lib qolmaydi

B. Takmen bo'yicha jamoa rivojining bosqichlari:

Yaxshi jamoa belgilari:

umumiy maqsad

aniq rollar

ishonch

ochiq muloqot

▶ O'YIN 6 · «QOG'OZ MINORA» · 12 DAQIQA

Eng baland minorani kim quradi?

Materiallar

- 10 varaq A4 qog'oz
- 1 metr skotch
- 1 ta qaychi

Qoidalar

- Vaqt — 10 daqiqa
- Minora o'zi 10 soniya tursin
- Stolga yopishtirish mumkin emas

Rollar

- Me'mor — reja tuzadi
- Quruvchilar — yasaydi
- Vaqt nazoratchisi
- Kuzatuvchi — jim kuzatadi

Keyin: kim yetakchi bo'ldi? Reja tuzdingizmi? Kimning g'oyasi qabul qilinmadi va nega?

Ulashishdan oldin – SIFT

Internetdagi xabarni tekshirishning 4 qadami (M. Kolfild usuli)

S

To'xta

Darhol ulashmang. Bu xabar sizda qanday his uyg'otdi?

I

Manbani tekshir

Kim yozgan? Bu sayt yoki kanal kimga tegishli?

F

Boshqa manba top

Ishonchli OAV yoki rasmiy sayt ham shuni aytyaptimi?

T

Asliga qayt

Rasm, iqtibos yoki raqamning asl manbasini toping

▷ O'YIN 7 · «FEYKNI TOP» · 5 DAQIQA

Qaysi postga ishonsa bo'ladi?

A · @SHOK_xabarlar

SHOSHILINCH!!! Ertadan barcha
imtihonlar bekor qilinadi!!!
Tezroq tarqating, hamma bilsin!!!

Feyk belgilari: manba yo'q, katta harflar
va «!!!», «tarqating» chaqiruvi

B · @salomatlik_sirlari

Olimlar isbotladi: kuniga
bir stakan choy xotirani
300% oshiradi!

Shubhali: qaysi olimlar? Tadqiqot
ko'rsatilmagan, raqam aql
bovar qilmaydi

C · @universitet_rasmiy

Kuzgi semestr dars jadvali
rasmiy saytda e'lon qilindi.
Batafsil — havola orqali.

Ishonchliroq: sokin ohang, rasmiy
manba va havola bor — baribir saytni
o'zingiz oching

O'quv misollar: postlar va akkauntlar xayoliy

Bilim ishga tushishi uchun kerak bo'lgan sifatlar

Emotsional intellekt

O'z va boshqalar his-tuyg'ularini tushunish va boshqarish

Mashq: jahl chiqqanda 10 gacha sanang

Vaqtni boshqarish

Muhim ishni ajrata bilish va o'z vaqtida bajarish

Mashq: kechqurun ertangi 3 ishni yozing

Moslashuvchanlik

O'zgarishga tez ko'nikish, xatodan keyin qayta turish

Mashq: «Bundan nima o'rgandim?» deb so'rang

Tashabbuskorlik

Topshiriq kutmasdan o'zi harakat boshlash

Mashq: haftada bitta kichik loyiha

Ishlarni to'g'ri qutiga joylang

1. Ertangi imtihonga tayyorlanish

2. Ingliz tilini muntazam o'rganish

3. Guruh chatidagi «tez javob bering» so'rovnomasi

4. Ijtimoiy tarmoqni maqsadsiz aylanish

5. Ikki oydan keyin topshiriladigan kurs ishi

6. Bugun muddati tugaydigan internet to'lovi

SHOSHILINCH

BAJAR

Muhim va shoshilinch

1•6

SHOSHILINCH EMAS

REJALA

Muhim, shoshilinch emas

2•5

TEZ BITIR

Shoshilinch, muhim emas

3

VOZ KECH

Na muhim, na shoshilinch

4

Tez savol – tez javob

1. «4K»: kreativlik, kommunikatsiya, hamkorlik va ...?

Tanqidiy fikrlash

2. 2025-yilda ish beruvchilar uchun 1-o‘rindagi ko‘nikma?

Analitik fikrlash

3. SIFT usulining birinchi qadami?

To‘xta

4. «Muhim, lekin shoshilinch emas» ish bilan nima qilinadi?

Rejalashtiriladi

5. Takmen modelida jamoaning 2-bosqichi?

To‘qnashuv

Sizning fikringiz qanday?

? Sun'iy intellekt davrida qaysi ko'nikma eng qadrli bo'lib qoladi va nega?

? «4K» dan qaysi biri ta'limda eng kam rivojlantiriladi?

? Bugungi o'yinlardan qaysi biri sizga eng qiyin bo'ldi va nega?

? Kelajakdagi kasbingiz uchun eng zarur uchta ko'nikma qaysi?

REFLEKSIYA · «3-2-1» · 3 DAQIQA

Bugungi darsdan nima olib ketyapsiz?

3

ta yangi narsa o'rgandim

2

ta narsani shu haftada
sinab ko'raman

1

ta savolim hali ham qoldi

UY VAZIFASI

30 kunlik shaxsiy rivojlanish rejasi

- 1** Bugungi 8 ko'nikma bo'yicha o'zingizni 1 dan 5 gacha baholang
- 2** Eng past baholangan 2 ta ko'nikmani tanlang
- 3** Har biri uchun haftalik bitta amaliy qadam yozing
- 4** 30 kundan keyin qayta baholang va natijani taqqoslang

NAMUNA

Kommunikatsiya: 2 dan 4 ga

Har hafta seminarda kamida bir marta 2 daqiqa so'zga chiqaman.

Har kuni bitta suhbatda faqat tinglab, so'ng qaytarib aytaman.

MANBALAR

Foydalanilgan adabiyotlar

1. World Economic Forum. The Future of Jobs Report 2025. Jeneva, 2025.
2. Partnership for 21st Century Learning (P21). Framework for 21st Century Learning.
3. Caulfield M. SIFT (The Four Moves) — raqamli savodxonlik usuli.
4. Tuckman B. W. Developmental sequence in small groups. Psychological Bulletin, 1965.
5. Guilford J. P. The Nature of Human Intelligence. McGraw-Hill, 1967.
6. Torrance E. P. Torrance Tests of Creative Thinking. 1966.

E'tiboringiz uchun rahmat!

Savollaringiz bo'lsa, marhamat

G'olib jamoani olqishlaymiz!